

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2017. július 26.*

„Előzetes döntéshozatal – Környezet – 85/337/EGK irányelv – 2011/92/EU irányelv – Üzemben lévő, biogáz felhasználásával energiát termelő létesítmény környezeti hatásvizsgálatának utólagos lehetősége új engedély megszerzése érdekében”

A C-196/16. és C-197/16. sz. egyesített ügyekben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek tárgyában, amelyeket a Tribunale amministrativo regionale per le Marche (marchei regionális közigazgatási bíróság, Olaszország) a Bírósághoz 2016. március 7-én és 8-án érkezett, 2016. március 22-i határozataival terjesztett elő

a **Comune di Corridonia** (C-196/16),

a **Comune di Loro Piceno** (C-197/16),

Marcello Bartolini (C-197/16),

Filippo Bruè (C-197/16),

Sergio Forti (C-197/16),

Stefano Piatti (C-197/16),

Gaetano Silveti (C-197/16),

Gianfranco Silveti (C-197/16),

Rocco Tirabasso (C-197/16),

Sante Vagni (C-197/16),

az **Albergo Ristorante Le Grazie Sas di Forti Sergio & Co.** (C-197/16),

a **Suolificio Elefante Srl** (C-197/16),

a **Suolificio Roxy Srl** (C-197/16),

Aldo Alessandrini (C-197/16)

és

* Az eljárás nyelve: olasz.

a **Provincia di Macerata**,

a **Provincia di Macerata Settore 10 – Ambiente**

között,

a **VBIO1 Società Agricola Srl (C-196/16)**,

a **Regione Marche**,

az **Agenzia Regionale per la Protezione Ambientale delle Marche (ARPAM) -Dipartimento Provinciale di Macerata**,

az **ARPAM**,

a **VBIO2 Società Agricola Srl (C-197/16)**,

az **Azienda Sanitaria Unica Regionale – Marche (ASUR Marche) (C-197/16)**,

az **ASUR Marche – Area Vasta 3 (C-197/16)**,

a **Comune di Colmurano (C-197/16)**,

a **Comune di Loro Piceno (C-197/16)**

részvételével folyamatban lévő eljárásokban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: R. Silva de Lapuerta tanácselnök, E. Regan, J.-C. Bonichot (előadó), C. G. Fernlund és S. Rodin bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,

hivatalvezető: R. Schiano tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2017. március 8-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Comune di Corridonia képviselőjében L. Forte avvocato,
- a Comune di Loro Piceno képviselőjében L. Forte és A. Alessandrini avvocati,
- M. Bartolini és társai képviselőjében A. Alessandrini és G. Contaldi avvocati,
- a Provincia di Macerata képviselőjében S. Sopranzi és F. Gentili avvocati,
- a VBIO1 Società Agricola Srl képviselőjében A. Piccinini és A. Santarelli avvocati,
- a Regione Marche képviselőjében P. De Bellis avvocato,
- VBIO2 Società Agricola Srl képviselőjében A. Piccinini avvocatessa,

- az olasz kormány képviselőjében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: G. Palatiello avvocato dello Stato,
 - az Európai Bizottság képviselőjében C. Zadra és L. Pignataro-Nolin, meghatalmazotti minőségben,
- a főtanácsnok indítványának a 2017. március 30-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek az EUMSZ 191. cikk és az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 2011. december 13-i 2011/92/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2012. L 26., 1. o.) 2. cikkének értelmezésére vonatkoznak.
- 2 E kérelmeket a Comune di Corridonia (Corridonia települési önkormányzata, Olaszország), a Comune di Loro Piceno (Loro Piceno települési önkormányzata, Olaszország), Marcello Bartolini, valamint más magánszemélyek (a továbbiakban: Bartolini és társai) és a Provincia di Macerata (Macerata megye, Olaszország) között azon határozatok tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, amelyekben e megye a VBIO1 Società Agricola Srl (a továbbiakban: VBIO1) és a VBIO2 Società Agricola Srl (a továbbiakban: VBIO2) biogáz felhasználásával villamos energiát termelő létesítményeinek kialakítását és üzembe helyezését követően, az első engedély megsemmisítése következtében elvégzett vizsgálati eljárások alapján azt állapította meg, hogy a létesítmények megfelelnek a környezetvédelmi követelményeknek.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A 2009. április 23-i 2009/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL 2009. L 140., 114.o) módosított, az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 1985. június 27-i 85/337/EGK tanácsi irányelv (HL 1985. L 175., 40.o.; magyar nyelvű különkiadás: 15. fejezet, 1. kötet, 248. o.) (a továbbiakban: 85/337 irányelv) hatodik preambulumbekzdése kimondja:

„[A] környezetre várhatóan jelentős hatást gyakorló köz- és magánprojektek engedélyezése kizárólag a várhatóan jelentős környezeti hatásoknak a projektet megelőző értékelése után történhet meg; [...]”

- 4 A 85/337 irányelv 2. cikke (1) bekezdésének szövege a következő:

„A tagállamok meghoznak minden olyan intézkedést, amely ahhoz szükséges, hogy az engedély megadása előtt többek között a jellegüknél [helyesen: az engedély megadása előtt a többek között jellegüknél], méretüknél vagy elhelyezkedésüknél fogva, a környezetre várhatóan jelentős hatást gyakorló projektek engedélyezése kötelező legyen, és esetükben hatásvizsgálatot végezzenek. Ezeket a projekteket a 4. cikk határozza meg.”

- 5 Ezen irányelv 4. cikkének (1)–(3) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) A 2. cikk (3) bekezdésre is figyelemmel az I. mellékletben felsorolt projekteket vizsgálatnak vetik alá az 5–10. cikkel összhangban.

(2) A 2. cikk (3) bekezdésre is figyelemmel a II. mellékletben felsorolt projektekre, a tagállamok határozzák meg:

a) esetenkénti vizsgálatlalt;

vagy

b) a tagállamok által megállapított küszöbértékek vagy szempontrendszer alapján,

hogy a projektet alá kell-e vetni az 5–10. cikknek megfelelő vizsgálatnak.

A tagállamok dönthetnek úgy is, hogy az a) vagy a b) pontnak megfelelő mindkét eljárást alkalmazzák.

(3) Amikor a (2) bekezdés alkalmazásában esetenkénti vizsgálatot végeznek, vagy küszöbértékeket, illetve szempontrendszert állapítanak meg, figyelembe veszik a III. mellékletben előírt lényeges kiválasztási szempontokat.”

- 6 A 2011/92 irányelv, amely a 85/337 irányelv helyébe lépett, az előző pontban hivatkozott pontokkal lényegében azonos rendelkezéseket tartalmaz.

Az olasz jog

- 7 A 2006. április 3-i decreto legislativo n. 152 – Norme in materia ambientale (a környezetvédelmi szabályozásról szóló 152. számú törvényerejű rendelet, a GURI 2006. április 14-i 88. számának rendes melléklete) 29. cikke előírja:

„1. A jelen rendelet hatálya alá tartozó kivitelezési és beruházási projektek környezeti hatásvizsgálata az engedélyezési vagy jóváhagyási eljárás előfeltételét vagy szerves részét képezi. Az előzetesen előírt környezeti hatásvizsgálat lefolytatása nélkül kiadott engedélyező, illetve jóváhagyó határozatok jogszabálysértés címén megsemmisíthetők.

[...]

4. Amennyiben a kivitelezések és a beruházások elvégzése a projekt előzetes értékelése vagy előzetes hatásvizsgálat lefolytatása nélkül, a jelen III. címben rögzített rendelkezések megsértésével történt, valamint a végleges határozatokban előírttól való eltérések esetén a hatáskörrel rendelkező hatóság megállapítja az okozott környezeti kár és a szankció alkalmazásából eredő kár mértékét, majd az általa megállapított határidők és szabályok szerint elrendeli a munkálatok felfüggesztését és adott esetben elrendelheti a létesítmény elbontását, valamint azt, hogy a felelős személy a saját költségére állítsa helyre a környezet eredeti állapotát.. Szabálysértés esetén a hatáskörrel rendelkező hatóság a mulasztó fél költségére hivatalból elrendeli a végrehajtást. E költségek visszatérítésére a köztartozások behajtásáról szóló, 1910. április 14-i 639. számú királyi rendelet által jóváhagyott, a köztartozások behajtásáról szóló törvény rendelkezéseinek egységes szövege által előírt módok és joghatások alapján kerül sor.

5. Környezeti hatásvizsgálatot követően kiadott engedélyező vagy jóváhagyó határozatok bírói úton történő megsemmisítése vagy hatóság általi visszavonása, vagy a környezetvédelmi rendelkezéseknek való megfelelésegről szóló határozat megsemmisítése esetén a (4) bekezdés szerinti hatáskör csupán új környezeti hatásvizsgálatot követően gyakorolható.

[...]”

Az alapeljárások és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

A C-196/16. sz. ügy

- 8 2011. október 19-én a VBIO1 a Regione Marchétól (Marche régió, Olaszország) kérte a biomassza anaerob lebontásából kinyert biogáz felhasználásával villamos áramot előállító létesítmény Corridonia település területén történő kialakításának és üzemeltetésének engedélyezését.
- 9 A legge Regione Marche n. 7/2004-nek (7/2004. számú marchei regionális törvény) megfelelően a VBIO1 2011. október 4-én Macerata megyének is benyújtotta e projektet, annak érdekében, hogy ez utóbbi a környezeti hatásvizsgálat szükségességére irányuló előzetes eljárást folytasson le.
- 10 Ezen eljárást azonban 2012. január 26-án lezárták, miután a 2011. november 9-én hatályba lépett legge Regione Marche n. 20/2011 (20/2011. számú marchei regionális törvény) módosította a 7/2004. számú marchei regionális törvényt, és amely alapján nem kell környezeti hatásvizsgálatnak alávetni azokat a projekteket, amelyek nem érnek el egy bizonyos hőtermelő teljesítményt.
- 11 Következésképpen, a Marche régió 2012. június 5-i határozatával engedélyezte e létesítmény Corridonia település területén történő kialakítását és üzembe helyezését, amelynek települési önkormányzata a Tribunale amministrativo regionale per le Marche (marchei regionális közigazgatási bíróság) előtt megtámadta e határozatot.
- 12 Ez a bíróság 2013. október 10-i ítéletével megsemmisítette az említett határozatot, mivel a 20/2011. számú törvény nem alkalmazható, és e törvény vonatkozó rendelkezései semmilyen esetben sem egyeztethetők össze a 2011/92 irányelvvel. A Consiglio di Stato (államtanács, Olaszország) helybenhagyta ezen ítéletet.
- 13 A határozat megsemmisítéséből származó következtetéseket levonva a VBIO1 az érintett létesítményt leállította és a Macerata megyéhez e létesítmény környezeti hatásvizsgálatának szükségességére irányuló előzetes eljárás lefolytatása iránti kérelmet nyújtott be.
- 14 2013. november 15-én a Macerata megyei önkormányzat úgy határozott, hogy ilyen vizsgálat elvégzése szükséges, és ezt követően 2014. július 7-én megállapította, hogy az említett létesítmény a környezetvédelmi követelményeknek megfelel.
- 15 Corridonia települési önkormányzata e határozatok megsemmisítése iránti keresetet terjesztett a Tribunal amministrativo regionale per le Marche (marchei regionális közigazgatási bíróság) elé, arra hivatkozva, hogy az elvégzett vizsgálat sem az EUMSZ 191. cikknek, sem pedig a 2011/92 irányelvvel felváltott 85/337 irányelv 2. cikke (1)–(3) bekezdésének nem felel meg, mivel azt az érintett létesítmény kialakítását követően végezték el.

A C-197/16. sz. ügy

- 16 2011. december 16-án a VBIO2 a Marche régiótól kérte a C-196/16. sz. ügyben szereplőhöz hasonló típusú, villamos áramot előállító létesítmény Loro Piceno település területén történő kialakításának és üzemeltetésének engedélyezését.
- 17 Ezen engedélyt a VBIO2 2012. június 29-én e létesítmény környezeti hatásvizsgálat lefolytatása nélkül megkapta.
- 18 A Loro Piceno-i települési önkormányzat, valamint Bartolini és társai a Tribunal amministrativo regionale per le Marche (marchei regionális közigazgatási bíróság) előtt megtámadták e határozatot.

- 19 2013. május 22-i (93/2013. számú) ítéletében a Corte costituzionale (Alkotmánybíróság, Olaszország) megállapította, hogy a legge Regione Marche n. 3/2012 (3/2013. számú marchei regionális törvény), amely a 7/2004. számú marchei regionális törvényt a környezeti hatásvizsgálat alá vont projektek meghatározási szempontjainak módosítása nélkül 2012. április 20-i hatállyal hatályon kívül helyezte, az uniós joggal való összeegyeztethetlensége miatt alkotmányellenes, mivel nem írja elő, hogy a 2011/92 irányelv 4. cikke (3) bekezdésének megfelelően figyelembe kell venni az ezen irányelv III. mellékletében előírt szempontokat.
- 20 2013. október 10-én a Tribunal amministrativo regionale per le Marche (marchei regionális közigazgatási bíróság) megsemmisítette a VBIO2-nek megadott engedélyt, amely fellebbezést terjesztett a Consiglio di Stato (államtanács) elé.
- 21 A VBIO2 arra kérte a Macerata megyei önkormányzatot, hogy az érintett létesítmény környezeti hatásvizsgálatának szükségességére irányuló előzetes vizsgálati eljárást folytassa le.
- 22 2013. november 19-i határozatában a Macerata megyei önkormányzat arra a következtetésre jutott, hogy egy ilyen vizsgálat elvégzése szükséges.
- 23 A Loro Picenó-i települési önkormányzat, valamint Bartolini és társai az e határozat megsemmisítése, továbbá ideiglenes intézkedésként annak felfüggesztése iránti kérelmet nyújtottak be a Tribunal amministrativo regionale per le Marche-hoz (marchei regionális közigazgatási bíróság).
- 24 Ez a bíróság elutasította e felfüggesztés iránti kérelmet, mivel pusztán az a tény, hogy az érintett létesítmény környezeti hatásvizsgálat alá vonták, nem okoz súlyos és helyrehozhatatlan kárt az érintett területen lakó magánszemélyek számára.
- 25 Macerata megye hatáskörrel rendelkező hatóságai 2015. február 10-én határozatot hoztak arról, hogy az alapügyben szóban forgó létesítmény megfelel a környezetvédelmi követelményeknek.
- 26 A Loro Picenó-i települési önkormányzat, valamint Bartolini és társai e határozat megsemmisítése iránt kérelmet nyújtottak be a Tribunal Amministrativo Regionale per le Marche-hoz (marchei regionális közigazgatási bíróság).
- 27 A C-196/16. és C-197/16. sz. ügyekben a Tribunal amministrativo regionale per le Marche (marchei regionális közigazgatási bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Az EUMSZ 191. cikk és a [2011/92] irányelv 2. cikkének rendelkezései alapján összeegyeztethető-e az uniós joggal az, ha a környezeti hatásvizsgálat szükségességének megállapítására irányuló eljárást (és esetlegesen a környezeti hatásvizsgálatot) a létesítmény kialakítását követően folytatják le, amennyiben az engedélyt a nemzeti bíróság azért semmisítette meg, mert azt nem előzte meg a környezeti hatásvizsgálat szükségességének vizsgálata, mivel ez a vizsgálat egy, az uniós joggal ellentétes belső jogszabály alapján kizárt volt?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

- 28 E két ügyben a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az EUMSZ 191. cikk és a 2011/92 irányelv 2. cikke lehetővé teszi-e, hogy olyan körülmények között, mint amilyenek az alapügyben fennállnak, egy létesítményre vonatkozó projektre a 85/337 irányelv által előírt környezeti hatásvizsgálat elmulasztását az adott létesítményre adott engedély megsemmisítését követően a létesítmény felépítése és üzembe helyezése után elvégzett ilyen vizsgálatral tegyék szabályossá.

- 29 Először is meg kell jegyezni, hogy az EUMSZ 191. cikk, amelynek (2) bekezdése a környezeti ügyekkel kapcsolatos általános célkitűzéseket rögzíti (lásd ebben az értelemben: 2015. március 4-i Fipa Group és társai ítélet, C-534/13, EU:C:2015:140, 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), a feltett kérdések megválaszolása szempontjából nem releváns.
- 30 Egyébként a kérdést előterjesztő bíróság által feltett kérdés azon az előfeltevésen alapul – amelynek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata –, hogy az alapügyben szóban forgó két létesítmény tekintetében a 85/337 irányelv 2. cikkének (1) bekezdése alapján előzetes környezeti hatásvizsgálatot kellett volna végezni.
- 31 Végül annak kérdéséről illetően, hogy a feltett kérdés megválaszolása érdekében a VBIO1 és a VBIO2 által benyújtott első engedélyezési kérelem idején hatályos 85/337 irányelvet, vagy pedig a részükre megadott engedély megsemmisítését követően az általuk benyújtott második engedélyezési kérelem idején hatályos 2011/92 irányelvet kell figyelembe venni, elegendő megállapítani, hogy e két irányelv rendelkezései, amelyek relevánsak vagy relevánsak lehetnek, és különösen azok 2. cikkének (1) bekezdése mindenesetre lényegében azonos.
- 32 Azon lehetőséget illetően, hogy valamely projekt tekintetében a 85/337 irányelv által előírt környezeti hatásvizsgálat elmulasztásának az alapügyben szóban forgóhoz hasonló körülmények között történő utólagos szabályossá tehetőségét illetően emlékeztetni kell, hogy ezen irányelv 2. cikke (1) bekezdés előírja, hogy a környezetre várhatóan jelentős hatást gyakorló projekteket ezen irányelv I. és II. mellékletével összefüggésben értelmezett 4. cikkének értelmében az engedély megadása előtt ilyen vizsgálatnak kell alávetni (2004. január 7-i Wells ítélet, C-201/02, EU:C:2004:12, 42. pont).
- 33 Amint azt a Bíróság szintén hangsúlyozta, egy ilyen vizsgálat előzetes jellegét annak szükségessége igazolja, hogy a környezeti hatásokat minden technikai tervezési és döntéshozatali folyamat lehető legkorábbi fázisában kell figyelembe venni, mivel a cél sokkal inkább a környezetszennyezés és károsítás eredendő elkerülése, mint a hatásaikkal szembeni utólagos küzdelem (2008. július 3-i Bizottság kontra Írország ítélet, C-215/06, EU:C:2008:380, 58. pont).
- 34 Márpedig sem a 85/337 irányelv, sem pedig a 2011/92 irányelv nem ír elő az ezen előzetes vizsgálat megsértése esetén alkalmazandó következményekre vonatkozó rendelkezéseket.
- 35 Az EUSZ 4. cikkben előírt jóhiszemű együttműködés elve szerint a tagállamok mindazonáltal kötelesek az uniós jog e megsértéséből eredő jogellenes következményeket megszüntetni. Az illetékes hatóságoknak – hatáskörükön belül eljárva – meg kell tehát tenniük minden szükséges intézkedést valamely elmaradt környezeti hatásvizsgálat pótlására, például azzal, hogy egy ilyen vizsgálat elvégzésének céljából egy már kiadott engedélyt visszavonnak vagy felfüggesztenek (lásd ebben az értelemben: 2004. január 7-i Wells ítélet, C-201/02, EU:C:2004:12, 64. és 65. pont; 2008. július 3-i Bizottság kontra Írország ítélet, C-215/06, EU:C:2008:380, 59. pont; 2012. február 28-i Inter-Environnement Wallonie és Terre wallonne ítélet, C-41/11, EU:C:2012:103, 42., 43. és 46. pont).
- 36 Hasonlóképpen, az érintett tagállam köteles megtéríteni valamennyi, az uniós jog által előírt környezeti hatásvizsgálat elvégzésének elmulasztásával okozott kárt (2004. január 7-i Wells ítélet, C-201/02, EU:C:2004:12, 66. pont).
- 37 A Bíróság mindazonáltal már kimondta, hogy az uniós joggal nem ellentétes, hogy a nemzeti jogszabályok bizonyos esetekben lehetővé tegyék az uniós jog értelmében szabálytalan műveletek vagy aktusok szabályossá tételét (2008. július 3-i Bizottság kontra Írország ítélet, C-215/06, EU:C:2008:380, 57. pont; 2013. január 15-i Križan és társai ítélet, C-416/10, EU:C:2013:8, 87. pont; 2016. november 17-i Stadt Wiener Neustadt ítélet, C-348/15, EU:C:2016:882, 36. pont).

- 38 A Bíróság pontosította, hogy az ilyen szabályossá tételnek a lehetőségét azon feltételhez kellene kötni, hogy e rendezés ne biztosítson alkalmat arra, hogy az érdekeltek megkerüljék az uniós jog szabályait, vagy kivonják azok alkalmazása alól magukat, valamint hogy az kivételes jellegű maradjon (2008. július 3-i Bizottság kontra Írország ítélet, C-215/06, EU:C:2008:380, 57. pont; 2013. január 15-i Križan és társai ítélet, C-416/10, EU:C:2013:8, 87. pont; 2016. november 17-i Stadt Wiener Neustadt ítélet, C-348/15, EU:C:2016:882, 36. pont).
- 39 Ennélfogva a Bíróság megállapította, hogy az olyan jogszabály, amely bármiféle kivételes körülmény hiányában is kiállítható rendezési engedélynek ugyanolyan joghatást tulajdonít, mint az előzetes városfejlesztési engedélynek, nem tesz eleget a 85/337 irányelvben meghatározott követelményeknek (2008. július 3-i Bizottság kontra Írország ítélet, C-215/06, EU:C:2008:380, 61. pont; 2016. november 17-i Stadt Wiener Neustadt ítélet, C-348/15, EU:C:2016:882, 37. pont).
- 40 Ez a helyzet az olyan jogszabályi intézkedés esetében is, amely a hatásvizsgálat utólagos elvégzésére való kötelezés nélkül és kivételes körülmények hiányában is megengedi, hogy egy projekt, amely vonatkozásában a 85/337 irányelv 2. cikkének (1) bekezdése értelmében környezeti hatásvizsgálatot kellett volna végezni, úgy legyen tekinthető, mint amellyel kapcsolatban ezt a hatásvizsgálatot elvégezték, és annak ellenére, hogy ezen intézkedés csak az olyan projektekre vonatkozik, amelyek engedélye a nemzeti jogszabályban meghatározott keresetindítási határidő lejárta miatt már nem képezheti közvetlen kereset tárgyát (lásd ebben az értelemben: 2016 november 17-i Stadt Wiener Neustadt, C-348/15, EU:C:2016:882, 38. és 43. pont).
- 41 Valamely létesítmény kialakítását és üzembe helyezését követően elvégzett vizsgálat nem korlátozódhat az e létesítmény környezetre gyakorolt jövőbeli hatásaira, hanem annak a létesítmény kialakítása óta jelentkezett környezeti hatásokat is figyelembe kell vennie.
- 42 A kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy az alapügyben szereplő jogszabályok megfelelnek-e ezen követelményeknek. E bíróság részére azonban meg kell jegyezni, hogy az a körülmény, hogy az érintett társaságok megtették a szükséges lépéseket annak érdekében, hogy adott esetben lefolytassák a projektjeik környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatát, és az e kérelmek hatáskörrel rendelkező hatóságok általi elutasítása olyan nemzeti rendelkezéseken alapult, amelyeknek az uniós joggal való ütközését a Corte costituzionale (Alkotmánybíróság) határozata csak utólag állapította meg, valamint az a körülmény, hogy az érintett létesítmények tevékenységét felfüggesztették, inkább arra utal, hogy a szabályossá tételt a nemzeti jog nem a 2008. július 3-i Bizottság kontra Írország ítélet (C-215/06, EU:C:2008:380, 61. pont) alapjául szolgáló ügyben foglaltakhoz hasonló körülmények között engedte meg, és az nem az uniós jog megkerülésére irányult.
- 43 A fenti megállapítások összességére tekintettel, az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 85/337 irányelv által valamely projektre előírt környezeti hatásvizsgálat elmulasztása esetén az uniós jog egyfelől megköveteli, hogy a tagállamok szüntessék meg az e mulasztásból eredő jogellenes következményeket, másfelől az uniós joggal nem ellentétes az, hogy az e hatások vizsgálatát az érintett létesítmény felépítését és üzembe helyezését követően szabályossá tegyék, feltéve hogy:
- a szabályossá tételt megengedő nemzeti jogszabályok nem biztosítanak alkalmat az érdekeltek számára arra, hogy megkerüljék az uniós jog szabályait, vagy kivonják magukat az alkalmazásuk alól, és
 - a szabályossá tétel címén elvégzett hatásvizsgálat nemcsak a létesítmény környezetre gyakorolt jövőbeli hatásaira terjed ki, hanem a kialakítása óta jelentkezett környezeti hatásokat is figyelembe veszi.

A költségekről

- 44 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

A 2009. április 23-i 2009/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 1985. június 27-i 85/337/EGK tanácsi irányelv által egy projektre előírt környezeti hatásvizsgálat elmulasztása esetén az uniós jog egyfelől megköveteli, hogy a tagállamok szüntessék meg az e mulasztásból eredő jogellenes következményeket, másfelől az uniós joggal nem ellentétes az, hogy az e hatások vizsgálatát az érintett létesítmény felépítését és üzembe helyezését követően szabályossá tegyék, feltéve hogy:

- a szabályossá tételt megengedő nemzeti jogszabályok nem biztosítanak alkalmat az érdekeltek számára arra, hogy megkerüljék az uniós jog szabályait, vagy kivonják magukat az alkalmazásuk alól, és
- a szabályossá tétel címén elvégzett hatásvizsgálat nemcsak a létesítmény környezetre gyakorolt jövőbeli hatásaira terjed ki, hanem a kialakítása óta jelentkezett környezeti hatásokat is figyelembe veszi.

Aláírások